

T Ü R K G Ü C Ü D E R N E Ğ İ

F. A. Tansel

"Türk'ün gücü, herşeye yeter!,"

Türk Gücü, Balkan Savaşı'nın birinci devresinde, İstanbul'da ve Türk Ocağı'na bağlı olarak kurulan gençlik derneğinin adıdır. Günümüze kadar, bu gibi dernekler hakkında esaslı araştırmalar yapılmamış, Türk milliyetçiliğine dâir yazılarda Türk Gücü Derneği'nin üzerinde durulması bir yana, böyle bir derneğin varlığından, adından bile söz edilmemiştir.

8 Ekim, 1912'de Karadağ Prensiği'nin Osmanlı İmparatorluğu'na savaş i'lanı üzerine başlayan Balkan Harbi'ne, Bulgaristân, Yunanistân, Sırbistân da dâhil, dört küçük devlete karşı girişmiştik. Bu yılın Ekim'inin 20'sinde Bocza-ada'yı, 21'inde Limni'yi, 26'sında İştîp ve Üsküb'ü; Kasım'ın 2'sinde Yakova'yı, 8'inde Selânik'i kaybetmiştik. Balkanlar'daki bu yer kayıplarımız sürüp gitmiş, 30 Mayıs, 1913'de, aleyhimize hükümleri içine alan Londra Andlaşması ile Balkan Savaşı'nın bu birinci devresi sona ermiş bulunuyordu¹. Türk Gücü Derneği böyle bir zamanda, Balkan Savaşı yenilgilerimizin sürüp gittiği, Londra Andlaşması'nın henüz imzâlanmadığı sıralarda, 14 Mart, 1913'de kurulmuştu; kuruluş maksatlarının başında, ma'nen ve ahlâk bakımından yüksek, vücût ve sıhhatce de kuvvetli, sağlam Türk gençliğinin yetiştirilmesi gelmektedir. Aşağıya olduğu gibi aldığımız Türk Gücü'nün *Tüzük* metni, derneğin ne maksatla kurulduğunu, ne yolda çalışacağını daha iyi anlatır :

¹ Yusuf Hikmet Bayur, *Türk İnkılâbı Tarihi*, c. II., Kısım IV., Ankara, 1952, Türk Tarih Kurumu Basımevi, "İkinci Meşrûtiyet Devri Kronolojisi"; s. 701 v.d. Yılmaz Öztuna, *Başlangıcından Zamânımıza Kadar Türkiye Tarihi* c. XII., 1967, Doğan Kardeş Basımevi, s. 219 vd.

Adımız : Türk Gücü. Şiârımız : “Türk’ün gücü herşeye yeter!,,. Maksudımız : Soyumuzu, huyumuzu düzelterek âtiye tam ma’nâsiyle bir er yetiştirmek, muhtâc-ı muâvenet olanlara ve bi’l-hâssa hem-cinsimize yardım etmektir.

Birinci Madde — Kuruluş : 1329 yılı Mart ayının birinde Türk Gücü Derneği kurulmuştur.

İkinci Madde — Yerimiz İstanbul’da Dîvânîyolu’nda Türk Ocağı’nda dâire-i mahsûsadır.

Üçüncü Madde — Derneğimizin kapısı, milletine candan bağlı her gence açıktır.

Dördüncü Madde — Onbeş yaşından aşağı olmamak şartıyla, yirmi yaşına kadar olanlar müteallim sıfatıyla kabul edilecek ve bunlar için ayrı bir sınıf teşkil olunacaktır.

Beşinci Madde — Girme parası bir Mecidiyye, aylık beş kuruştur.

Altıncı Madde — Girecek genç, oturduğu yeri ve ana-sının, babasının isteğiyle geldiğini bir kâğıtla bildirecek, nüfûs tezkiresini gösterecek ve Dernek’in hekimine muâyene olunacaktır.

Yedinci Madde — İlk yıl, Dernek’i kuranlar iş görür.

Sekizinci Madde — Cemiyet efrâdı kü’ül ve mükey-yifâtın terkine teşvik olunur ve terkedenlere mükâfât verilir.

Dokuzuncu Madde — Girecek genç, söz birliğiyle kabûl olunur ve yemîn ettirilir.

Onuncu Madde — İdâre Hey’eti, Dernek’i kuranlardan bir Reis ve Murahhas-ı Mes’ûl, bir fotoğrafçı, bir tarihçi ve bir Müdür-i Umûr’dan ibâret olup beş kişidir.

Onbirinci Madde — Yemîn Usûlü : Tanrı’mıza and içerek Hakan’ımıza, bayrağımıza, nizâmlarımıza, âmirlerimize, ana ve babalarımıza sâdık kalacağımıza söz veririz.

Onikinci Madde — Dernek, soyumuza sağlam ve iş yarar vücûtlar yetiştirmeğe çalışacak, Türk-oğlu'nu her zora göğüs germeğe, her mâni'i aşmağa alıştıracaktır. Bu maksada ermek için, mevcûd olan terbiye-i bedeniyye şu'belerinde hizmet edilecektir.

Onüçüncü Madde — Dernek'in, Hey'et-i İdâre'ce kabûl edilmiş bir kıyâfeti vardır. Bütün efrâd, iş başında bu elbiseyi giyer, elbiselerin intizâmı muhâfaza etmesi şarttır.

Ondördüncü Madde — İnfîâlât-ı şahsiyyeden tecerüdle, maksadımız olan gayeye varabilmek için kalbler bir, fikirler bir olarak uğraşmak en yüce emelimizdir.

Türk Yurdu mecmuasında, bu *Tüzük* metninden önce, *Türk Gücü* başlıklı, oldukça uzun bir yazı da yayımlanmıştır. Balkan Savaşı'nın bozguna uğradığımız o günlerinde neşredilen bu makale, "Milletim yaşamalıdır! Milletim, sağlığın sağlamlığa bağlı olduğunu bilmelidir. Ben, Türk'ü dinç, gürbüz, güçlü, yavuz görmek isterim. Cılız, düşkün değil; ayak atık, bilek çevik olmalı!., cümleleriyle başlıyor. Gençler tarafından yazılmış gibi tertibedilen birinci bölümünde, medeniyetin, insanları, *insanlık* dediğimiz hâle yükseltmediği, *hak* sesini *huvvet*'in boğduğu, kavgada hükümün kuvvette olduğu, kuvvetlinin zayıfı itip sürdüğü, v.b. fikirlerden sonra, "Türk'ün gücsüzlüğü! Milleti bu kadar ezip hırpalayan, memleketi kasıp kavuran, devleti yıkan bu kara belâ Türk'ün gücsüzlüğüdür., ; "Biz gençlerde bu gün bir dilek, bir istek uyandı. Biz gençlere gökten bir kıvılcım indi. Bağrımızdaki ateşe çarptı : Eski Türk çerâğını yeniden yaktı. İşte, gözlerimizde o çerâğın ışığı parlıyor; göğsümüzde hep bir duygu çarpıyor : Dileğimiz, isteğimiz yine güçlü, kuvvetli bir millet görmektir!., deniliyor. Bizi yükseltecek olan, bir *Hadis*'te de bildirildiği üzere, vücûdta de kuvvetli olmaktır. Latinler'in "Sağlam vücûdde sâlim fikir., sözü, Eski Yunanlılar'ın, bir erkeğin yazmak, okumak ve yüzme bilmesini şart koşmaları, atalarımızın beden kuvveti dolayısıyla Firengistân'da, "Türk gibi kuvvetli!., sözünün dillere destan olduğu, kuvvet'ini ötedenberi kazandığı ehemmiyeti gösterir. İçinde bulunulan o zamanda, milletimizi kuvvetten düşüren şeylerin başında zevk ve sefâhat geldiği, nasıl bir gençliğin özlenildiği anlatılmıştır : O ülkeler fetheden asker millet, kuvvetini kaybedip at sırtından inmiş, kahvelere düşmüş kendi döğdüğü al-

tun kakmalı yataganını bırakıp eline bilârdò sopasını almış, “kahve-
de, zarda, oyunda şânını, ünvânını, gücünü, koca erkekliğini,, Garb’e
âit zevklerle, Firenk sefahatiyle değiştirmiştir. İçki ve nikotin, mil-
letimizi yakıp yıkmış, “tütünden eller sararmış, bet - beniz uçuk; iç-
kiden öz söniük, göz donuk, eller titrek,,; Türk Gücü Derneği’nin
istediği böyle gençler değil, elleri kılıçtan, ciridden, kürekten, yel-
kenden nasırlaşmış; yüzleri günden, güneşten, temiz havadan, kes-
kin rüzgârdan kızarmış, benliğine güvenir, kartal bakışlı delikanlı-
lardır. Yazara göre, gücümüzü kaybetmemize, gençlerin hayâl gücü-
nü artırıp uykuda gezer bir hasta hâline gelmelerine yol açan se-
beplerden biri de edebiyatımızdır: “Hep candan, tâlihten, kader-
den, felekten şikâyet... Şiirlerimizde, kızgın güneşten ısınmış altun
tarlaların zenginlikleri yerine; dağlarda, kır, bayır ve yamaçlarda
parlayan bin türlü çiçeklerin o mis kokuları yerine; orak sesleri, at
kişnemleri yerine; çekiç sesleri, örs iniltileri yerine küflü meyhâne
kokuları, kadeh şakırtıları var! Ben isterim ki Türk-oğlu o kirli is-
kemlelerden kalksın, o kadehleri kırsın, atsın, yine kırlara, ovalara
yayılsın, kır atına binsin, yine kılıcını sallasın, ciridini fırlatsın!,,;
“İçimizde mariz, miskin kalmasın! Murâdımıza ermek için gidile-
cek yol eskiden gidilmiş, güdülmüş, sonra bırakılıp sapılmış, unu-
tulmuş izlerdir. Yine o eski izleri bulup çıkaralım!,, deniliyor.

Buraya kadar, *Türk Gücü* başlıklı uzun yazının birinci bölü-
münde yer alan fikirleri kısaca anlatmağa çalıştık. Yazının ikinci
bölümünde, milletimizi yine, millî müdâfaa için silâhlanmış bir
millet hâline getirmemiz lâzım geldiğinden, “askerliği, biniciliği,
gemiciliği, topluluğu bizden dayak yiyerek öğrenen, bizim her usû-
lümüzü, kıyâfetimizi Yeniçeri Mehter – hâneleri’ne, migferlere, şalvar
ve binek takımlarına, tuğlarımıza, hattâ, hattâ Ay-Yıldız’ımıza ka-
dar her şeyimizi taklid etmiş olan Avrupa, bi’l – hâssa askerlikte baş
olan Almanya’nın,, bütün ma’nâsıyla millî savunma için uyguladığı
yeni usûllerden, memleketimizde de bu usûllerin tatbîkı gerekli ol-
duğundan, bunun, önceleri bizde var olduğu için taklit sayılamaya-
cağından, böyle bir usûlü tatbîk ve adının ta’yini Harbiye ve Maâ-
rif Nezâretleri’ne âit bulunduğundan bahsedilmiştir. Bu girişten
sonra esas mevzúa geçilerek, Avrupa’daki gençlik teşkilâtı üzerinde
durulmuştur: Napoleon’un Prusya’yı istilâsı sırasında, Yahm (Yan)
tarafından kurulan gençlik beden terbiyesi cemiyetlerinin millî sa-
vunma bakımından mühim te’siri olmuştur. Bir yandan Maurice
Arndt. şiirleriyle, “Demir yaratan Tanrı, köleliği istemedi; bunun

içün erkeğin eline kılıç, kalkan, kargı verdi. Yüreğine yiğitliğin cür'et ve cesâretini, diline de serbest sözün hiddet ve şiddetini sundu; tâ ki insan-oğlu ölünceye kadar kanıyla, canıyla savaşsın diye!., v.b. fikirlerle Prusya gençlerini ma'nen canlandırıyor; öte yandan, beden terbiyesi cemiyetlerini kuran Yahn, gönüllüleri toplayıp uzun yürüyüşler yaptırıyor, gençlere memleketlerini gezdirip öğretiyor. Memleketleri Fransız askerleriyle dolu olduğu zamanda bu gençler oradan oraya koşup, düşmana gözükmeyen haber getirip götürebiliyorlardı. Almanlar bu gençlik derneğine *Pfad Finder* (İz Bulucu), bunu daha geniş ölçüde uygulayan İngilizler *Boy Scouts*² (Keşşâf Çocuklar), Fransızlar *Eclaireur* (Keşşâf) adını vermişlerdir. Bu gençlik derneklerinin çalışmaları hakkında başka bilgiler de verilen bu yazıda, "İşte biz bu maksat için toplandık ve Türk Gücü diye bir dernek kurduk. Maddî, ma'nevî yükselmek istiyoruz. Nokta-i nazarımızda her işde düşündüğümüz de şudur: *Türk'ün gücü herşeye yeter*; bu i'tikâd ile iş göreceğiz. Bile bile, anlaya anlaya, seve seve çalışacağız!., deniliyor; milletimizin yaşamasını, ilerisini düşünen her Türk gencinin bu derneğe girip çalışması istenilmekte idi.

Bu makâlenin sonuna, yayımlandığı mecmua adına kısa bir yazı eklenmiştir. Bunda, bu makâlenin, Türk Gücü Derneği'nin *Beyân-nâme*'si sayılabileceği ileri sürülmüştür; "*Türk Yurdu*, hakkın kuvvetten başka birşey olmadığına çoktan inanmıştır; binâen-aleyh Türk yurdu'nu koruyacak Türk gücü olacağına îmânı kat'îdir. Kârî'lerimiz, hele delikanlılar Türk Gücü Derneği'ne mutlakâ girmelidirler. Türklük'ün parlak istikbâl güneşi kahve ve meyhânelerin pis ve uyuşturucu peykelerinde değil, sâf havada, dağlar ve kırlar üstünde, mâ'î gökten doğacaktır!., deniliyor. Bu imzâsız makâlenin, Türk Gücü Derneği'ni kurmağa çalışan biri tarafından yazıldığı kaydedilmiş, fakat adı bildirilmemiştir³.

Acabâ, Türk Gücü Derneği, kim veyâ kimler tarafından kurulmuştu? Kâzım Nâmî Duru, bunu az-çok aydınlatmaktadır: "Türk Ocağı'nda, Türk Gücü diye bir de beden terbiyesi kısmı kurulmuştu. Bunu kuran, Tahsin adında bir gençti., ; "Tahsin, Harbokulu'nda

² *Boy Scouts*, erkek çocukların fizikî ve moral bakımından gelişip olgunlaşması için İngiltere'de 1908'de kurulmuş çok geniş teşkilât; kurucusu Sir Robert E. S. Baden-Powell'dir (*Webster's New Twentieth Century Dictionary*, Second Edition, Cleveland and New York, 1959).

³ *Türk Yurdu* mec., c. III., nu 11 (35), 29 Mart, 1913, s. 337 - 43.

iken bize Almanca öğretmenliği eden Hamdî Bey adında bir subayın kardeşi idi,, bilgisini vermiştir⁴.

Bu makalenin basımından bir ay kadar sonra, *Türk Gücü'nün ne Olduğunu Bildirmek* başlıklı, Türk Gücü imzâsıyla bir yazı daha yayımlanmıştır. Türk Gücü Derneği, Avrupa'daki gençlik müesseselerini taklidle suçlandırılmış olsa gerektir; "Biz ortaya, *Scout*'uz diye çıkmadık. *Scout*'luğu te'sis etmek büyüklüğünü hiç benimsemedik. Bunu yapacak Harbiye ve Maârif Nezâretleri'dir dedik. Biz *Scout* değiliz. Mukallid, mütercim hiç! Harbiye Nezâreti'nin bu işi terbiye-i millîye ve tarih-i askerimize uygun bir yolda tatbik edeceğine kanâatimiz olduğu için, içimizden bu işe yarar vatan evlâdı yetiştireceğiz dedik. Hattâ *Pfad Finder, Scout, Éclaireur*'e mukabil, kabûlü vârid-i hâtır olacak isimleri şöylece saymıştık: Rehber, İzci, Keşşâf, Keşif Kolu, Kılağuz, Gözcü.. Bu sefer, Yeniçeri Ocağı'ndaki Acemî Oğlan'ı ve Türkler'in halâskârı olan Bozkurd'u, Türkler'in kahramanlık tarihinde mühim ma'nâları olan Adsız ile Tigin ve Kazak Modan'ı ilâve ediyoruz. Buna ad vermek de yine merci'-i âidi olan Harbiye Nezâreti'nin hak ve salâhiyetidir. Yukarıda, biz, mukallit, veyâ mütercim değiliz dedik. Evet, milletim taklide müftekar değildir. Milletim, zengin bir varlık sâhibi, görmüş geçirmiş asil bir millettir. Türedi ve sonradan görme değiliz. Millî terbiye-i bedeniyemiz de, millî oyunlarımız da var. Ondan başka, *yedisinden yetmişine kadar cenge gitmek, eli tutan milleti, yurdu uğruna savaşmak* da bizde.. Biz, olanı ihyâ, olmayanı icâd edeceğiz!,, cümleleri, bu yazının, bir önceki makâlede mevcut fikirler dolayısıyla suçlandırılmalara, tenkidlere karşılık neşredildiğini anlatmaktadır.

Makâlede, yine bu suçlandırmalara cevap maksadıyla Türk Gücü'nün kuruluş maksadını, ne yolda çalışacağını aydınlatmak için şu fikirlere de yer verilmiştir: "Geçmiş zamanlarımız pek şanlı, tarihimiz, hâtıralarımız mefâhîrle dolu.. Biz, yalancı ve bozuk bir medeniyetin zehrini içmiştik. Temiz ve sâf bir kavmi böyle zehirler çabuk uyuşturur; fakat ma'neviyâtını Nûr-ı İslâm tenvîr eden sağlam bir unsurun evlâdları olduğumuz için, işte silkindik ve ayıldık. İlerisi bizimdir; inanmayan, Türklük kadar yaşasın da görsün!,,

⁴ *Türk Yurdu* mec., nu. 250, Kasım, 1955, s. 356, *Türk Ocağı Hâtıralarım*. dan. K.N. Duru, hocasının kardeşi olduğu için yakınlık duyduğu Tahsin Bey'i, birkaç yıl öncesine kadar gördüğünü, bu yazısının neşri sırasında nerede olduğunu bilmediğini kaydetmiş, onun hakkında bilgi vermemiştir. Ayrıca bk., aşağıdaki not — 12.

“Ben Türk’üm, Türk’üm! *En güzel yüz bize çirkin, biz isteriz Türk yüzü* diye bağırın Mehmed Emin’in, *Türk’üm ve düşmanım sana, kalsam da bir kişi* diye atılan Emin Bülend’in kan ve can kardeşiyim! Ben, *Delikli demir çıktı, mertlik bozuldu* diye dünyâya küsen Köroğlu’nun soyundanım. Ben, cihan-gîr bir milletin oğullarındanım. Yavuz milletimin yetiştirdiği cihan - gîrlerin sayısı pek dolgundur. Bana, tarihte emsâl gösterecek yiğit isterim!

“Biricik kaygum, coşkun dileğim, yüce emelim olanca varlığım, gücümle çalışıp, savaşıp Türklük’ü yine yerine yükseltmektir. Bunun için yapılacak birçok işler var. İlki, dilimizi, yazımızı düzeltmek.. Sonra, Türklük’te benlik uyandırmak.. Sonra, yeniden güçlü bir Türk soyu yetiştirmek.. Türk malı yiyerek, Türk malı giyerek san’atımızı ilerletmek! Daha çok var, daha çok! Fakat, El-hamdü’lillâh, çok Türk de var. Yalnız Rusya’da otuz milyon! Türk dili, dünyâda en çok söylenen dillerin üçüncüsüdür. İngilizce, Almanca, Türkçe; Fransızca dördüncüdür. İşte, her Türk payına düşen işi görürse, murâdımıza çabuk ereriz.

“Yurdumuzda terbiye-i bedeniyeye olan ihtiyâç günden güne arttı. Bunu pek çokları anladı. Anlayan gençler birleştik. Millî duygu ile, millî terbiye ile, millî emel ile işe başladık.

“Haydin koç-yiğitler, tosun delikanlılar, milletimizin geçeceği büyük yolda ona rehberlik edelim!..”

Gençlik ağzından yazılan bu makâlenin altında, Türk Gücü Derneği’ni kuranların, “yurdumuzdaki ihtivâcâtı ince uzun düşünerek, terbiye-i bedeniyeye ehemmiyet vermek üzere Türk Özü adıyla ve şu adın anlattığı bütün efkâra hizmet için evlât yetiştirecek bir mektebin temellerini hazırlamakta,, oldukları da ilâve edilmiştir⁵.

Edirne’nin 26 Mart’ta henüz elimizden çıkmış bulunduğu günlerde yayımlanan bu yazıdan, Türk Gücü Derneği’nin yalnız vücûtte sağlam ve işlek değil, ma’nen de kuvvetli, Türk’ü her bakımdan temsil edip yaşatacak gençler yetiştirmeğe çalışacağı anlaşılmaktadır. Bundan önceki makâlede, gençlerimizin rûh bakımından canlanmasında, ma’nen zenginleşmesinde, dolayısıyla milletimizin düştüğü seviyeden yükseltilmesinde şâirlerimizin mühim te’siri, yardımcı olacağından söz edilmişti. Ziya Gökalp ile Mehmed Emin’in, Türk

⁵ *Türk Yurdu* mec., c. iv., nu 13, Nisan, 1329/1913, s. 430—32. Mecmua bu sayısını Abdülhak Hâmid nüshası olarak yayımlamıştır. Makâlenin başında bu münâsebetle, başlığın altında, “Hâmid’in yetiştirdiği yeni neslin büyük bir teşebbüsü,, cümlesine yer verilmiştir.

Gücü'ne bu bakımdan yardımcı olmağa çalıştıklarını görürüz. Gök-
alp, Balkan Savaşı'nda bozguna uğrayıp, aleyhimize hükümleri içi-
ne alan, 30 Mayıs, 1913'de imzâladığımız Londra Muâhadesi'nden⁶
az sonra, 5 Haziran'da, Türk Gücü'ne sunduğu *Hayat Yolunda*
adlı şiirini neşretmiştir⁷. Bunda, kaygısız bir çevrede yaşayan
içli, gücünü yitirmiş, Allâh'ımı vicdânında ve *Kur'ân*'da, güvenini
îmânda bulan, kendine öz varlığını her yönü ile temsil eden Türk-
lük'e, dolayısıyla Turân mefkûresine bağlı bir gencin iztirâbını, onu
ferahlığa kavuşturacak yolu anlatmıştır :

HAYAT YOLUNDA

Türk Gücü'ne

Yüce Tanrı'm, niçün beni içli yarattın?
Yâhut neden kaygısızlar içine attın?
Derdim yokken niçün bana dermân arattın?
Ben, derdimi gösterdiğin dermânda buldum.

Verdin bana tılısımlı bir sır kutusu,
Açtım, o dem hayâlimin kaçtı uykusu;
Başkalaştı benliğimin bütün duygusu
Ayılınca kendimi bir hicrânda buldum.

Fısıldadın kulağıma derinden derin
Çok nükteler; anlamadı aklım hiçbirin,
Rûhumda mı, semâda mı, nerededir yerin?
Ne zemînde Sen'i, ne de zamanda buldum.

Varlık nedir sormaksızın, yaşanmaz mıydı?
Bu sırrını fâş etseydin rûh kanmaz mıydı?
Gönül uyur olsaydı hiç uyanmaz mıydı?
Gözlerimi bir dağılmaz dumanda buldum.

⁶ Bk., yukarıdaki not — 1. Aşağıdaki tarihî hâdiseler için de bk., aynı eserler.

⁷ *Halka Doğru* mec., nu. 7, 23 Mayıs, 1329/5 Haziran, 1913. Daha sonraki basımları ve İngilizce'ye tercemesi için bk. F.A. Tansel, *Ziya Gökalp Külli-yâtı — I., Şiirler ve Halk Masalları*, İkinci Basım, Ankara, 1977. Türk Tarih Kurumu Basımevi, nu. xiv, s. 61, 331.

Yıldızlara baktım, Sen'den haber görmedim;
 Sen'i arar iken bilsen neler görmedim;
 Yeri kat-kat süzdüm, Sen'den eser görmedim;
 Bir vicdânda Sen'i, bir de *Kur'ân*'da buldum.

Hakikat'in yüzündeki siyah duvağı
 Açamadım, tutamadım kaçan arağı,
 Teslimlikte, feragatte gördüm ferâğı;
 Amân taleb edip onu inânda buldum.

Hayât yolu uçurumlu, dağlık, kayalık;
 İrâdede azimsizlik, gücte yayalık;
 Vicdanımda ne kuvvet var derken, mayalık,
 Bu kuvveti canda değil, cânânda buldum.

Cânân kim, o, bir gözlere görünmez perî,
 Bir Ay'dır ki gönüllerde parlar izleri;
 Gökyüzünde arar iken ben o dilberi,
 Onu, gökte değil, yerde: *Turân*'da buldum.

Bulgaristân'ın, Yunanistân ve Sırbistân'ın zararına bütün Makedonya'yı elde etmek isteği, Türkler'den alınan yerlerin paylaşılması için Çar'ın hakemliğine başvurulmasına rağmen, dört büyük devletin anlaşmazlığı, savaşa katılmayan en mühim Balkan devleti Romanya'nın toprak tav'vizi isteğinde bulunması İkinci Balkan Harbi'nin başlamasına yol açan başlıca sebeplerdir. Bu savaş, 29/30 Haziran'da Bulgar ordusunun Sırp ve Yunan ordularına saldırısıyla patlak vermişti. Temmuz'un 3'ünde Romanya, Bulgarlar aleyhine seferberlik ilân etmiş, ertesi günü Bergalniça'da yenilgiye uğrayan Bulgarlar, Kalkış vuruşmasında Yunanlılar tarafından da bozguna uğratılmışlardı. Temmuz'un 8'inde Sırp ordusu Bulgar sınırına erişmiştir. Bu ayın onikisinde Osmanlı ordusunun Çatalca'dan ilerlemesi Bulgarlar'ı telâşlandırmış, yirmiikinde Edirne ve Kırk-Kilise'yi geri almıştık. Gökalp *Yeni Attila* başlıklı şiirini, bu hâdiselerin geçtiği, Bulgarlar'ın kendi sınırlarına kadar çekildiği, Osmanlı ordusunun da ilerlemesinden telâşlandığı sıralarda, Edirne'yi geri almamızdan beş gün önce neşretmiştir. Türk ordusunun Rumeli'de kaybettiğimiz topraklarımızı elde etmek için ilerleyişini, bu savaşın kazanılmasıyla gerçekleştirecek ümidlerimizi

anlatmaktadır. Bunu, Türk Gücü Derneği gençlerine *Marş* olmak üzere yazmıştı⁸:

YENİ ATTİLA

“Yürü! Yürü!., gökten bir ses
Ey Türk sana bağ(ı)rır: “Yürü!
Kasırga ol, dağlarda es,
Yıldırım ol, saldır yürü!

Kaçışıyor düşman geri,
Yürü! Yürü! Türk askeri!

Süngün senden baskın umar,
Atın kişner, ister akın!
Kaçıyor Sırp, Yunan, Bulgar;
Saldır! Saldır! Durma sakın!

Tuttu Garb'i öc korkusu
Yürü! Yürü! Türk ordusu!

Yine girdik Rumeli'ye,
Selâm verdi bize dağlar!
“Edirne'ye gelin!., diye
Bir senedir Meriç ağlar!

Kaçışıyor düşman geri,
Yürü! Yürü! Türk askeri!

⁸ *Halka Doğru* mec., nu. 13.4 Temmuz, 1329/17 Temmuz, 1913, Macarca². ya tercemesi için bk., a.c., nu. xv., s. 62, 331. Şâirimiz bu şiiri dolayısıyla, “Türk Gücü'ne *Marş* olarak yazılmıştır., notunu vermiştir.

Gökalp, Diyarbakir'den Ankara'ya dönüşünde, birkaç gün kaldığı Adana'da, Türk Ocağı'nda, Ocaklar'ın gâye ve vazifeleri hakkında konferans vermiş, bir münâsebetle Türk Gücü'nden de bahsetmiştir; “Türk Ocağı, birçok adlarda da teşekkül etmişti: Türk Gücü, Türk Derneği, Birisi sporla, sıhhatle, bedenle millî nokta-i nazardan uğraşmağı gâye edinmiş, diğeri ilmî tedkiklerle uğraşmıştır.. Ocak bunları tevhid ve mezcetmiş, ayrıca İctimâiyât'la da uğraşmıştır., diyordu (Adana'da çıkan *Altın Yurt* mecmuasından alınarak *Türk Yurdu*'nda da basılmıştır (C. 21/1, nu. 196/2, Şubat, 1928, s. 3). Bu konferansta öne sürülen fikirler dolayısıyla sonraları başlatılan münâkaşalar için bk., Reşid Gâlib, *Türk Ocakları ve İnkılâbımız*, *Yeni Adana* gzt., nu. 1948, 13 Nisan, 1928/22 Şevvâl, 1346; Ferid Celâl, *Bir Konferans münâsebetiyle*, *Türk Yurdu*, nu. 3/197, Mart, 1928, s. 61).

Yol ver bize Kara Balkan!
 Selânik'e varacağız!
 Al kanları henüz akan
 Yaraları saracağız!

Tuttu Garb'i öc korkusu,
 Yürü! Yürü! Türk ordusu!

Yanya gelin, yüzünde tül :
 Diyor : Varmam Yunanlı'ya!
 Arnavud'a vermem gönül,
 Nişanlıyım Osmanlı'ya!

Kaçışıyor düşman geri,
 Yürü! Yürü! Türk askeri!

Manastır'da Türk kızları,
 Al bayrağa bürünsünler!
 Hilâller'i, Yıldızlar'ı
 İle çıkıp görünsünler!

Tuttu Garb'i öc korkusu,
 Yürü! Yürü! Türk ordusu!

Türk sancağı çekilecek
 Biz varmadan İşkodra'ya!
 Arnavudlar eğilecek
 Secde için Yeni Ay'a!

Kaçışıyor düşman geri,
 Yürü! Yürü! Türk askeri!

Üsküb şehri donanıyor,
 Türk ordusu şerefine!
 Avrupalı kıvranıyor,
 Nihâyet yok esefine!

Tuttu Garb'i öc korkusu,
 Yürü! Yürü! Türk ordusu!

Ey Avrupa, bu belâdan
 Sen nereye kaçacaksın?
 Bir İkinci Attila'dan
 Çok gözyaşı saçacaksın!

Kaçışıyor düşman geri,
 Yürü! Yürü! Türk askeri!

Dinlen artık! Bütün cihan
 Yine eski Turân oldu!
 Pâdişâha dendi İlhan,
 Yeryüzü bir vatan oldu!

Durmam, dedi öc duygusu,
 Yürü! Yürü! Türk ordusu!

Mehmed Emin Yurdakul'un *Ona Ölüm* adlı şiiri, Türk Gücü'ne sunulmuştur. O, bu manzûmesini, 29 Eylûl, 1911 — 15 Ekim, 1912 tarihleri arasında sürüp giden, Türkiye - İtalya arasındaki Garb Tırablususu (Libya) savaşı sırasında, İtalyanlar'ın Beyrut'u 24 Şubat, 1912'de topa tutmasından iki hafta sonra, 7 Mart'ta neşretmiştir⁹. Şiirin bu basımında, Türk Gücü Derneği henüz kurulmamış olduğundan, Türk Gücü'ne ithâfı kaydi yoktur; Türk *Sazı* basımına ilâve edilmiştir. 1914 Ağustos'unun ikisinde, Birinci Dünya Savaşı dolayısıyla, Rusya'ya karşı Almanya ile ittifâkı imzâlamış, seferberlik ilân etmiştik; *Türk Sazı*, 1914 Kasım'ında basılmıştır¹⁰. *Ona Ölüm*'ün, katıldığımız Cihan Harbi dolayısıyla Türk Gücü'ne sunulduğu anlaşılmaktadır :

O N A Ö L Ü M

Bir yabancı çehre var ki kendisinden hiç hoşlanmam;
 Her ne vakit onu görsem, gözlerine bakmış olsam
 Bana karşı iki yılan gözü gibi alev saçar;
 Benim millî gurûruma bir zehirli yara açar..

⁹ *Türk Yurdu* mec., c. 1., nu. 8, 23 Şubat, 1327, s. 217. Bu şiir hakkında daha çok bilgi için bk., F.A. Tansel, *Mehmed Emin Yurdakul'un Eserleri - 1., Şiirler*, Ankara, 1969 nu. LXXIX. s. 122, 425.

¹⁰ Aynı eser, s. 418.

Bilmiyorum, bu gök-gözler bana neden böyle hâin?
Onun kaplan ciğerini kabarttıran vahşî bir kin
Sanki beni bir vatansız esir gibi tahkîr eder,
Göz açtığım bir topraktan kıskanarak sürmek ister.

Ey atamın huzûrunda dize gelen alçak nesil!
O alnında taşıdığım ejder başlı tunç tulganla
Çocuk gibi ağladığın devirleri bir hâtırla!

Bil ki benim damarımda kaynayan da irin değil;
Bir cehennem olmuş olsan seni kanla söndürürüm;
Her kim benim Türk rûhuma dokunursa: Ona ölüm!..

Turancılık milliyet anlayışının kuvvetlendiği, bu yoldaki neşri-yâtın 1914'de, bu yılın sonlarına doğru gittikçe arttığı görülür; Birinci Dünya Savaşı, 28 Temmuz, 1914'de Avusturya – Macaristan'ın Sırbistân'a savaş ilânıyla başlamış, 1 Ağustos'da Almanya Rusya'ya karşı harbe girmiş, 2 Ağustos'ta Osmanlı – Alman ittifakı imzalanmıştı. Macaristân'ın merkezi Budapeşte'de kurulmuş olan Turân Cemiyeti'nin Reisi Kont Teleki, bu hâdiselerden üç ay kadar önce İstanbul'a gelmiş, Türk Ocağı'nı, *Türk Yurdu* İdârehânesi'ni ziyâret etmiş, Ocak'ın bir müsâmeresinde bulunmuştur; *Turân Cemiyeti Reisi Kont Teleki* başlıklı yazıda, bu müsâmere dolayısıyla, “Büyük Turân ırkının Türk gençliğinde kaynayan ve taşan bir hayat faâliyeti gördüler ve buna, Turânîlik emeline hâdim bir ırkdaş sıfatıyla sevindiler; Ocaklılar'ı sıcak ve samimî tebrik ettiler,, deniliyor¹¹. Sözüünü ettiğimiz müsâmere, herhâlde, Türk Gücü menfaatine verilen, bu derneğin kurucularından ve mes'ul Murahhas'ı Kuzucu-oğlu Tahsin Bey'in hitâbesine de yer verilen müsâmere olsa gerektir. Tahsin Bey bu konuşmasında Türklük idealinden, Türk Gücü'nün ne maksatla kurulduğundan, çalışmalarından, Anadolu'nun muhtelif şehirlerindeki şu'belerinden bahsetmiştir; Türk Gücü hakkında etraflı bilgiyi içine alan bu konuşmayı, olduğu gibi veriyoruz¹²:

“Büyük Turân'ı özleyen yeni, uyanık Türk dünyâsı, Turân'ın altun tâcını taşıyacak saltanat binâsının dört direğini dikti: Türk Bilgi Derneği, Türk Yurdu, Türk Ocağı ve Türk Gücü!.

¹¹ *Türk Yurdu* mec., c. vı., nu. 5, 1 Mayıs, 1330/14 Mayıs, 1914, s.2174 v.d.

¹² Aynı mec., nu. 6, 15 Mayıs, 1330/28 Mayıs, 1914, s. 2194 v.d. Ayrıca bk. yukarıdaki not – 4.

“Saydığım bu mukaddes müesseselerin ilk ikisi ilmî, fennî müesseseler, üçüncüsü ya ni Ocak, ictimâ’î ve terbiyevî bir müessese.. Dernek, Türk’e kim olduğunu, benliğini, geçmişini tanıtacak, dini öğretecek, ecdâdının ilim ve fen dünyâsında neler yaptığını bildirecek, Türk’e ilim ve fen dünyâsında yeniden hizmetler gördürecek; Türk Yurdu, Türk dünyâsında olanı—biteni haber verecek, Türk’ün özünden, sözünden, sazından bahsedecek, Türk dünyâsındaki tezâhürât ve tecelliyâtı etrâfa yayacak, Turân halkına bildirecek.. Ocak da, Türk’üm diyeni ma’nevî bir çatı altında toplayacak, birbirine tanıtacak, Türk’ü siyâsî hudûdların fevkinde parlayan istikbâl yıldızına doğru sevkedecek.. Türk Gücü, tâ Karakurum’da fıskırıp taşan coşkun akınlarıyla bütün dünyâyı kaplayan, bükmedik bilek, kırmadık kılıç, vurmamak kal’a bırakmayan, fakat bu gün düşkün, dağınık Türk kuvvetini yeniden var edecek, yaşatacak, Türk’ün o açık alnını yeniden yükseltecek, o yılmaz keskin gözünü yine parlatacak, o geniş göğsünü yeniden kabartacak, Dernek’in meydancısı, Ocak’ın bekçisi, yurdun koruyucusu, Turân’ın akıncısı olacak! Türk’ün o demir pençesi yine dünyâyı kavrayacak, yine dünyâ o pençenin karşısında tir—tir titreyecek.. Bu, Türk Gücü’nün maksadı..

“Gelelim maksada ermek, Turân’a varmak için gidilecek yollar: Türk Gücü millî idmanlardan, millî kuvvet oyunlarından, kılıctan, kalkandan, oktan, yaydan, kargıdan, ciridden, kerbiç gibi balçıktan kuvvet almak istiyor. İlk tarihe geçen idman mektepleri Hind ve Acem’in zôr-hâneleri, Yunan-ı kadim’in gimnazyon (gymnasion)’ları idi; fakat Türk’ün bunların hepsinden üstün bir idmanı varmış ki ne Acem orduları dağıtmadık, ne bir karış Yunan toprağı çiğnemedik! Türk’ü cihân-gîr eden bu kuvvet özümüzde hâlâ vardır. Bu kuvveti yeniden büyütecek idmanlarımız hâlâ vardır. İşte Türk Gücü, evvel-i emirde bu idmanların ihyâsıyla meşgûl olacak..

“Erkeğin nasıl idmanları, kuvvet oyunları var ise, kadınlara da kuvvet sihhat idmanları öylece lâzımdır. Bakın Garb’in medeniyet taslaklarına, şu kısa ta’bir Avrupalılar’a; zengin mâzîmizin acemî mukallidlerine; ata binen, yay geren, nişan atan, attığını vuran kadınlarına! Altun - ordu nun sökününde biz dolu dizgin Kafkas’ı, Karpat’ı aşarken, kadınlarımız atlarımızın sağırsında bizle beraberdi.

“Kadını attan indirdik, köşeye oturttuk; kudret, kuvvet de bir köşeye çekildi gitti. Babalar, kardeşler, kocalar kadınlarımızı idmana, kuvvet oyunlarına teşvik etsinler, tâ ki memlekete güçlü, kuvvetli vâlideler, vatan müdâfi’lerine gürbüz, kuvvetli arkadaşlar, Tu-

rân'ın akıncılarına yılmaz, yorulmaz yoldaşlar yetişsin¹³.

“Söylediğim idmanların mektebi de, bir def'a daha dediğim gibi dağlar, bayırlar, kırlar, çayırlar, denizler, enginler ve o mektebin âlât ve edevâtı da : At, ateş, kılıc, kalkan, ok, tüfenk, mahun tekneler, sırmalı ipek yelkenlerdir.

“Milletine dünyâ güzeli İstanbul'u berguzâr bırakan Fâtih, o güzeli yad elinden koruyacak kuvveti yetiştirmek için de bir idman yeri bırakmış: Ok Meydanı! Hazret-i Fâtih orasını tir - endâzalar, kemân-keşlere vakfediyor ve meydanı her türlü tecâvüzden vikâye için Vakf'ında diyor ki, “Üzerinden kuş uçurulmasın!,,. Pâdişâhın şu sözündeki kerâmet hem o meydanı bu güne kadar bize muhâfaza ediyor, saklıyor, hem memlekette uçar'a-atar okcular yetiştiriyor. İşte, elimizde Ok Meydanı gibi bir pâdişâh yâdigârı, koca Fâtih'in bir bergüzârı, millî, tarihî bir idman yeri var ki, şart-ı vâkıfın ihyâsı için Türk Gücü, Evkaf Nezâreti'nden müsâade aldı ve orasını yakında mükemmel ve zamâna uygun bir idman yeri yapacak. Orada Bursa'nın efesi, Aydın'ın zeybeği, Çukurova'nın atlısı, Konya'nın ciridcisi çalkanacak, orada bütün Anadolu'nun yağız delikanlıları, Rumeli'nin yiğit pehlivanları yarışacak, yine orada bütün dünyâ yarışlarda boy ölçecek!

“Türk Gücü İstanbul'da bu ağır işleri başarmak için uğraşıp dururken, bir yandan da taşradaki kardeşlerini düşündü ve bir elini Rumeli'ne, bir elini Anadolu'ya uzattı. O feyizli, temiz memleketlerde uzattığımız ellere der - akab binlerce kardeş eli sarıldı.

“Bu gün Türk Gücü kurulalı tamam ondört ay oluyor ki, Rumeli'de Edirne, Tekfur - dağı, Gelibolu, Anadolu'da, o yaratıcı, yoktan var edici Anadolu'da Bursa, Kütahya, Balıkesir, Çanakkale, Burdur, İzmir, Mersin, Adana, Ankara, Konya Samsun, Erzurum, Sivas, Tırabzon, Kastamonu, Zara, Tatay, Antalya, Kilis, Ayıntab, Urfa, Ceyhan olmak üzere tam yirmialtı şu'bemiz var. Konyalılar iki-

¹³ Mecmuada *Güccülük* başlığıyla neşredilen konuşmanın bu paragrafı dolayısıyla verilen nottan, Türk Gücü'nün Hanımlar Şu'besi'nin açılması da teklif edildiği anlaşılıyor (S. 2196): “Hanımlara olan hitabede bu kısım şöyle irâd olunmuştur. Kadını atan indirdik, yanımızdan ayırdık; kudret, kuvveti de bizden ayrıldı. Erkek hayât-ı ictimâ'iyede işsiz kalalı kör, topal, çolak oldu, yarım kaldı. Yarım erkeklerden teşekkül eden milletler yarım milletlerdir. Milleti kurtaracak sizsiniz. İşte bu gün Türk Gücü âmâl ve makâsıdını size söylerken diyor ki, hanımlar milleti kurtarınız, bize yardım ediniz; Türk Gücü'ne bir kadınlar şu'besi açınız ve memlekete güçlü kuvvetli vâlideler, vatan müdâfi'lerine gürbüz kahraman arkadaşlar, Turân'ın akıncılarına yılmaz, yorulmaz yoldaşlar veriniz.,,

yüz lira sarfıyla mükemmel bir endat yeri yaptırdılar; muntazam ateş ta'limleri yapıyorlar. Ankaralılar at yarışları yapıyor; Konya, Sivas, Erzurum cirit oynuyor, ve'l-hâsıl Türk Gücü Anadolu'da tam ma'nâsıyla uyanmıştır. Türk Gücü bu sene ilk büyük ictimâ'ını bütün kollarının iştirâkiyle Söğüt yaylasında yapacak. Ertuğrul Bey'in günündenberi ya'ni devletimiz kuruldu kurulalı Söğüt ilk olarak böyle bir gün görecektir. Ertuğrul'un, Gâzî Osman'ın, Orhan'ın ruhları orada Güccüler'i okşayacak. İşte Türk Gücü, cihâna hâkim olacak kuvveti demir göğdeler, pûlâd bileklerde yetiştirmek isteyen bir müessesedir ki anın ne olduğunu asıl en güzel şîârı söyler: *Türk'ün gücü herşeye yeter!*

"Evet, Türk Gücü, husûsiyle bir cemiyet değildir, bir cimnastik kulübü hiç! Türk Gücü ne Alman cimnastikinün müdâfi'i, ne İsveç, Müller usûlünün dellâhı, ne İngiliz sporunun i'lâncısıdır. Türk Gücü bütün memleketi kavramak, memleketin bütün gençliğini, dinçliğini kucaklamak isteyen millî bir müessesedir. Cimnastik vâsıta, maksat değildir. Maksat pehlivanlık, canbâzlık değildir. Bunlar hep vâsıta, maksat, hattâ milleti sâde müsellaah bir millet yapmak bile değildir. Maksat milleti silâhşor bir millet hâline koymak, maksat hattâ daha büyük, daha büyük, daha büyüktür ki yine, *Türk'ün gücü herşeye yeter, Türk'ün gücü dünyâyı yener*, maksadı söyler.

"İşte maksat bu düşünceye, bu kanâate *Kelime-i Tevhîd*'e olan imânımız kadar metin bir i'tikâd ile sınırlanarak dilimizde *Kelime-i Tevhîd*, kafamızda şîârımız, gücü kuvveti, varı yoğu bir uğurda sarfetmek, güçlülere, silâhşorları bir uğurda fedâ etmektir ki, o uğur da Büyük ve Mukaddes Turân'dır.,,

Türk Gücü, *Tüzük*'ünün birinci maddesinde kaydedildiği üzere, 1 Mart, 1329 (14.III.1913)'de kurulmuştur; Tahsin Bey'in, "Bu gün Türk Gücü kurulalı tamam ondört ay oluyor,, dediğine dayanarak, bu konuşmasının 14 Mayıs, 1914 tarihine, yine bir Cuma gününe rastladığını söyleyebiliriz. O sırada Anadolu ve Rumeli'de yirmialtı şu'besi bulunan Türk Gücü'nün, Türklük'ü maddî, ma'nevî her varlığıyla canlandırıp yaşatacak nesiller yetiştirmek, Türk birliğini sağlamak maksadıyla kurulan, Türklük-İslâmlık milliyet anlayışını benimseyen gençlik spor kolu olduğu anlaşılmaktadır.

Türk Gücü, Avrupa'dakiler gibi, millî savunma bakımından mühim te'siri bulunan bir gençlik teşkilâtı değildir. Kuruluşundan

bir hafta sonra, 20 Mart, 1913'de yayımlanan *Türk Gücü* başlıklı yazıda, bu derneklerin çalışma tarzları, faydaları bildirilmiştir¹⁴. Bu yüzden uğranılan i'tirazlar üzerine, Türk Gücü'nün bu teşkilâtları taklit yoluna gitmediği, böyle büyük bir işin ancak Millî Müdâfaa, Maârif Nezâretleri'nce yapılabileceği öne sürülmüştür; Harbiye Nezâreti'nin bunu millî terbiye ve askerlik tarihimize uygun bir yolda tatbik edeceğine inandıklarından bu işe yarar vatan evlâdı yetiştirecekleri kaydedilmiştir¹⁵. Böyle bir teklifin, Türk Gücü'nün kuruluşundan bir yıl kadar sonra, Birinci Dünya Savaşı'na katıldığımız sıralarda yerine getirilmiş bulunduğu anlaşılıyor :

Romanya'dan İstanbul'a gelen "Ayak topu,, takımıyla, Altun - ordu ve Galatasaray takımlarınının 4,6 Nisan'daki yarışmaları sonunda İzciler'in gösterileri yer almıştır : "Top bittikten sonra Türk İzcileri muhârebe hücumları yaptılar. Yaralanmış sayılan arkadaşlarını sedyelerle ordugâhlarına taşıdılar. Küçük ve sevimli izcilerimizin oyunları fahr ile, harâretle alkışlandı. Bu İzciler birkaç gün evvel İzmit'e seyâhat edip gelmiş ve Selâmlık'ta Ulu Hakan'ın iltifatına mazhar olmuşlardı. İzmit'te iken, bu kahraman yavruları gören asker ve şehit anaları ağlaya—ağlaya çok alkışlamışlardı. İlk yarış günü, üçyüzden fazla İzciler'in geçit resmiyle nihâyetlendi,, denilmektedir¹⁶.

28 Mayıs, 1914'de yayımlanan bir yazıda, Türk İzciliği hakkında dikkate değer şu bilgi verilmiştir: "İzcilik (*Boy Scouts*), memleketimize iyiden iyiye giriyor ve Türk'leşerek giriyor. Başta Harbiye Nâzırı Hazretleri olmak üzere ciddî ve geniş İzcilik Teşkilâtı yapıldı. İzcilik Teşkilâtı'nda ad ve sanlar tamamen Türkce, hattâ bazıları eski Türkce'sidir. *Reis'e Başbuğ, Vekil'ine Kalgay, Şu be'lere Oymak, Şu be Reisleri ne Cymak Beği, İzciler'in hey'et-i umûmiyyesi'ne İzciler Ocağı* deniliyor. Oymaklar, *Ortalar*'a bölünüyor. Geçen Pazartesi günü Kalgay Parfit Beğ ile Oymak Beğleri, Başbuğ Enver Paşa önünde boyun sınıp and içtiler. İzcilik Töresi'nde yazılı and şöyledir : Tanrı'ya ibâdet ve Hakan'a itâat edeceğim. Dâimâ vicdânımı, vazifesini tanır ve kânûna hürmet eder yiğit bir adam olarak hareket edeceğime, vatanımı sevip sulh ve harb zamânında

¹⁴ Y. bk., not — 3.

¹⁵ Y. bk., not — 5.

¹⁶ *Türklük Şu'ûnu — Türkler'le Romenler'in Top Yarışı (Türk Yurdu mec., c. vi. nu. 5. 1 Mayıs, 1330/14 Mayıs, 1914, s. 2175 v.d.)*.

fedâkârlıkla hizmet yapacağıma, *İzcilik Töresi*'ne baş egeceğime nâmûsum ve şerefim üzerine and içirim¹⁷.

İzci Ocağı'nın bu And'ı, Türk Gücü Tüzük'ünün *Onbirinci Maddesi*'ni teşkil eden *Yemin Usûlü*'ne fikir ve maksat bakımından çok yakındır : "Tanrımız'a and içerek Hakan'ımıza, bayrağımıza, nizâmlarımıza, âmirlerimize, ana ve babalarımıza sâdık kalacağımıza söz veririz¹⁸„. Bütün bunlar, Türk Gücü'nün bir izci teşkilâtı olmadığını, fakat Harbiye Nâzırı Enver Paşa'nın Başbuğ'u bulunduğu İzci Ocağı'na alınmağa elverişli, işe yarar vatan evlâdı yetiştirmeğe de çalışan bir kuruluş olduğunu göstermektedir.

Türk Ocağı'na bağlı, merkezi onunla aynı yerde bulunan, gençlerimizi vücütce sağlam, sıhhatli, iyi ahlâklı, ma'nen olgun, ilerisi için her bakımdan güvenilir birer varlığımız olarak yetiştirmek maksadıyla kurulan Türk Gücü Derneği'nin fi'len çalışmalarının ne zamâna kadar sürdüğünü bilmiyoruz. Mehmed Emin Yurdakul'un *Ona Ölüm* başlıklı şiirini bu dernek gençlerine ithâf ettiği zamânı gözönüne alarak, Birinci Cihan Harbi'ne katıldığımız 1914 yılı sonlarında yaşamakta olduğunu şimdilik kesinlikle söyleyebilmekteyiz.

Ankara — 9 Haziran, 1978

¹⁷ *Türklük Şu'ûnu — Türk İzciliği ve Oymak Beğlerinin And İçmesi* (Aynı mec., c. vı., nu. 6, 15 Mayıs, 1330, s. 2208).

¹⁸ Y. bk., not — 3.